

Guia d'actuació municipal pel control de les plagues de les Pinedes al Maresme

Una part significativa de les pinedes del Maresme, especialment les del pi pinyer (*Pinus pinea*), presenten un estat fisiològic deplorable, amb molts arbres en mal estat o morts.

Actualment hi ha unes 500 hectàrees afectades, i si no s'actua adequadament, es continuaran afectant noves pinedes sensibles, **Incrementant el risc d'incendi forestal** per acumulació de combustible mort al bosc, i en un futur **el risc d'inundacions** en reduir-se l'aigua de pluja retinguda al bosc.

Des dels Ajuntaments es pot actuar per controlar les plagues i reduir el risc d'incendi forestal, especialment en els arbres i arbredes que es trobin en sòl urbanitzable, però també es pot actuar en els sòls no urbanitzables.

A continuació us presentem les causes de l'afectació de les pinedes, com actuar en sòls urbans i sòls no urbanitzables, la normativa a aplicar i informació sobre les plagues.

Quines són les causes?

Per una banda tenim les condicions estructurals: sòls prims, amb molt pendent i poca capacitat de retenir aigua i nutrients, i per l'altra, la meteorologia determinada pel **canvi climàtic**, amb sequera, temperatures mitjanes més altes, onades de calor i pedregades. També afecta l'elevada densitat d'arbres per superfície i la falta de gestió forestal.

Aquests factors han generat arbres vulnerables, i això ha permès que arbres aparentment resistents a les plagues, siguin atacats ara per insectes i fongs, entre els quals destaquen:

- La processonària del pi (*Thaumetopoea pityocampa*)
- El fong (*Thyriopsis halepensis*)
- I l'**escarabat (*Tomicus destruens*)**, que **és el més agressiu i que causa majors danys**, podent arribar a matar l'arbre.

A l'annex 1 disposeu de més informació sobre aquestes plagues.

Com actuar en sòl urbà?

1. Generalitats

- a. Informar de la situació actual
- b. Determinar la causa/es si es possible.
- c. Informar de les condicions d'actuació (Fitxa propietaris sòl urbà)
- d. Fer seguiment actuacions a executar
- e. Si és necessari, fer l'autorització municipal per executar els treballs.

2. Detecció pels SSTT municipals.

Si es detecta un solar o una parcel·la en sòl urbà amb arbres en mal estat, i hi ha riscos evidents (per a les persones, propietats, incendis forestals, salut dels arbres), cal requerir a la propietat (preferentment 1er. Notificació i si no actua, 2on. Ordre d'Execució) que procedeixi a tallar i eliminar els pins l'arbrat mort i l'arbrat afectat irrecuperable.

Críteris d'execució dels treballs a incloure al requeriment:

- **Talar tots els arbres morts i els afectats per *Tomicus*.** Cal triturar o retirar les restes i retirar els troncs en menys de 30 dies entre l'1 de setembre i l'1 de febrer. En qualsevol cas, no pot quedar fusta (o restes sense triturar a partir del 28 de febrer).
- Del 15 de juny al 15 de setembre indicar que cal autorització expressa del Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya per a la realització de treballs en època d'Alt Risc d'Incendi forestal en zones situades a menys de 500m de terreny forestal..

En el cas de la processionària, recomanem els tractaments biològics que funcionen adequadament. En el cas del *Tomicus*, ara per ara, **és més efectiva la prevenció**, tallant els arbres afectats i reduint el número d'arbres per superfície, per tal d'afavorir la resistència natural.

Com actuar en sòls forestals (SNU)

1. Generalitats

- a. Informar de la situació actual
- b. Donar dades associació propietaris del municipi per associar-se i actuar a la finca.
- c. Determinar la causa/es si es possible.
- d. Informar de les condicions d'actuació (Fitxa propietaris sòl forestal)
- e. Fer seguiment actuacions a executar
- f. Recordar que cal autorització DARP per executar treballs
- g. Per a l'execució de treballs dins de plans d'ordenació no es poden cobrar la taxa de llicència.

2. Detecció pels SSTT municipals.

Si es detecta una finca en sòl no urbanitzable amb arbres en mal estat, i hi ha riscos evidents (per a les persones, propietats, incendis forestals, salut dels arbres) cal requerir a la propietat (preferentment Ordre d'Execució) que procedeixi a tallar i eliminar els pins l'arbrat mort i l'arbrat afectat irrecuperable.

Criteris d'execució dels treballs a incloure al requeriment:

- Us recomanem adreçar-vos a l'Associació de Propietaris (indicar quina, telèfon i adreça electrònica) que us podrà obtenir els permisos i executar els treballs, i la possibilitat d'obtenir els ajuts de l'administració per fer els treballs.
- Caldrà de l'autorització (en cas d'arbres afectats) o notificació (en cas d'arbres morts) del Departament d'Agricultura per poder tallar els arbres en sòl forestal.
- Del 15 de juny al 15 de setembre indicar que cal autorització expressa del Departament d'Agricultura Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya per a la realització de treballs en època d'Alt Risc d'Incendi forestal.

Més informació:

Consell Comarcal del Maresme	93741 16 16	pinedesmaresme@ccmaresme.cat
Departament d'Agricultura. GC SSTT	934092090	ssttbarcelona.daam@gencat.cat
Associació de Propietaris Forestals Montnegre Corredor	T. 629 008 745	info@montnegrecorredor.org
Associació de Propietaris Serralada Litoral Central	T. 937 590 091	ruizrnr@diba.cat

Annex.1. Normativa aplicable pel municipi per requerir els treballs a la propietat

Per tal de requerir a la propietat l'eliminació dels arbres morts i afectats, la normativa que podeu aplicar és:

Real Decreto Legislativo 7/2015, de 30 de octubre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Suelo y Rehabilitación Urbana.

Artículo 15. *Contenido del derecho de propiedad del suelo: deberes y cargas.*

1. El derecho de propiedad de los terrenos, las instalaciones, construcciones y edificaciones comprende con carácter general, cualquiera que sea la situación en que se encuentren, los deberes siguientes:

b) Conservarlos en las condiciones legales de seguridad, salubridad, accesibilidad universal, ornato y las demás que exijan las leyes para servir de soporte a dichos usos.

DECRET LEGISLATIU. 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme.

Article 197 *Deures legals d'ús, conservació i rehabilitació i ordres d'execució*

1. Les persones propietàries de tota classe de terrenys, construccions i instal·lacions han de complir els deures d'ús, conservació i rehabilitació establerts per aquesta Llei, per la legislació aplicable en matèria de sòl i per la legislació sectorial.

Estan incloses en aquests deures la conservació i la rehabilitació de les condicions objectives d'habitabilitat dels habitatges.

2. Les persones propietàries o l'administració han de sufragar el cost derivat dels deures a què es refereix l'apartat 1, d'acord amb la legislació aplicable en cada cas i tenint en compte l'escreix sobre el límit dels deures de les persones propietàries quan es tracti d'obtenir millores d'interès general.

3. Els ajuntaments han d'ordenar d'ofici o a instància de qualsevol persona interessada, l'execució de les obres necessàries per conservar les condicions a què es refereix l'apartat 1. Les ordres d'execució s'han d'ajustar a la normativa de règim local, amb observança sempre del principi de proporcionalitat administrativa i amb l'audiència prèvia de les persones interessades.

4. L'incompliment injustificat de les ordres d'execució a què fa referència l'apartat 3 habilita l'administració per adoptar qualsevol de les mesures d'execució forçosa següents:

a) L'execució subsidiària a càrrec de la persona obligada.

b) La imposició de multes coercitives, d'acord amb el que estableix l'article 225.2, que es pot reiterar fins que es compleixi l'obligació de conservació.

5. L'incompliment de l'ordre d'execució a què fa referència l'apartat 3 habilita l'administració, així mateix, a incloure la finca en el Registre Municipal de Solars sense Edificar, als efectes del que estableixen l'article 179 i els articles concordants.

Ordenances municipals de neteja de parcel·les i solars.

Annex .2. Més informació de les plagues i dels danys als arbres

Escarabat tomicus

És un escarabat perforador que generalment afecta als pins afeblits per diferents raons (sequera, altres plagues i malures,...). Entre abril i setembre estan a l'interior dels branquillons de les capçades dels pins (es característic observar branquillons caiguts al sòl amb forats al seu interior). Entre setembre i octubre surten dels branquillons i perforen la fusta, on fan la posta (en aquesta època, es poden apreciar petits forats amb reïna al tronc i branques de més de 7,5cm de diàmetre). Entre octubre i finals de febrer és quan les larves fan unes galeries subcorticals que poden arribar a interrompre totalment la circulació de la saba, provocant la mort de l'arbre. Al mes de març, els adults comencen a emergir i van a la capçada, on s'alimenten de l'interior dels branquillons.

Link a la fitxa de les plagues de Tomicus:

http://agricultura.gencat.cat/web/.content/mn_medi_natural/mn08_gestio_forestal/documents/plagues_forestals/fitxers_estatics/07.pdf

Processionària del Pi

Link a la fitxa de les plagues de Processionària:

http://agricultura.gencat.cat/web/.content/mn_medi_natural/mn08_gestio_forestal/documents/plagues_forestals/fitxers_estatics/01.pdf